

των πατρίδας, εύροντες αρχηγὸν ἀνδρεῖον, καὶ εὐτάχτῳ φρόνιμον, τὸν Ῥώμυλον, συναχθέντες εἰς τὸ Λάκτιον τῆς Ἰταλίας, καὶ διὰ νὰ σωθοῦν ἀπὸ τῇ ἐκδίκησιν τῶν Νόμων, συστήσαντες ἴδιαν των Διοικητῶν, ἔχειροτόνησαν Βασιλέα ἀντὸν τὸν Ῥώμυλον, καὶ κατέβαλον τὰ Θεμέλια τῆς Ῥώμης ἔκεινης, τῇ ὁποίᾳς ή ἔξουσίᾳ ἀποκατέστη σχεδὸν παγκόσμιος, καὶ ἔφθασεν εἰς ἔκεινον τὸν βαθμὸν τῆς δόξης, τὸν ὅποιον ὀλιγώτατα "Ἐθνη, καὶ ἀποκτηταὶ ἀπέκτησαν.

**Ο** Ῥώμυλος, η̄ διὰ τὸ φυσικὸν δικαίωμα τῆς ἴστιμίας εἰς ἀνθρώπους τῆς ὁμοίας τύχης, η̄ διὰ πολιτικὴν πρόβλεψιν, τὸ ὅποιον εἶναι δύσκολον νὰ καταπείσῃ τὸν αδιάφορον κριτικὸν, διεμοίρασεν εἰς τὰς συντρόφους του τὴν γῆν τῆς κατασχέσεώς των, καὶ τοὺς ἀποκατέστησεν ἐντάχτῳ γεωργοὺς, καὶ ἴδιοκτήτας, δηλαδὴ πατριώτας καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐμοιράσθησαν εἰς τέσσαρας φυλὰς, καὶ ἐκάστη τούτων εἰς τριάκοντα Φροτιστήρια ( Curiæ ), καὶ ἐκαστον ἄτομον ἐκ τούτων ἔλαβε δύω στρέμματα ( Jugera ) γῆς, εἰς ἴδιοκτησίαν του· ὥστε οὗτος ἐμοίρασε καλύτερα τὸν Ῥωμαϊκὸν τόπον ἀπὸ τὸν Σόλωνα. Ο Νόμος δὲ τοσούτης ἐξαίχθη ἀπὸ τοὺς διαδόχους του, καὶ μετὰ τὴν ἔξορίσιαν τοῦ τελευταίου Βασιλέως Ταρκυνίου τοῦ Σουπέρβου, ητοι Ὅπερηφάνη, οἱ ψηφισθέντες "Ὕπατοι Δημοκράται Βροῦτος, καὶ Οὐαλέριος, γυνωρίσαντες τὸ ὠφέλιμον τὰ συστήματα, τὸ ἐφύλαξαν, μοιράσαντες πάλιν εἰς τὸν λαὸν τὰ κτήματα τῶν δραπετῶν ἀποστατῶν· καὶ διὰ νὰ ἐπαυξήσῃ η̄ Γεωργικὴ διὰ τῆς Διοικήσεως, ἐγνωρίσθησαν, καὶ διὰ τῶν Ποιητῶν ὑμνήθησαν, Θεοὶ ἐφοροι τῆς Γεωργίας· ( Οὐίργ-

β'. α. ) καὶ ἐκ τότου αὐτοφύησαν τὰ ὄνόματα τῆς γεωργικῆς πολυθείας. Ρυβίγαλαι ήσαν οἱ φύλακες Θεοὶ τῶν γεννημάτων ἀπὸ τὸς βρύχως, καὶ τὰς κακοκαιρίας. Φλωράλαι, οἱ εὐδοκῶντες εἰς τὴν ὥριμότητα τῶν καρπῶν. Οίναλαι (Vinales) οἱ ἔφοροι τοῦ τρυγητῶν. Αμβωτάλαι, οἱ λιτανευόμενοι εἰς τὴν εὔφορίαν. Τερμινάλαι, οἱ ἔφοροι τῶν συνόρων. Παγκανάλαι, οἱ ἐπικαλέμενοι εἰς πληθυσμὸν τῶν σπαρτῶν, καὶ εὐενίλογῷ δὲν ἡτού κίνημα γεωργικὸν, εἰς τὸ ὅποῖον ναὶ μὴ ἡτού προσδιωρισμένος Θεὸς διὰ παράχλησιν παρομοίως διωρίσθησαν καὶ ἐορταὶ διὰ πολιτικῶν Νόμων εἰς τὰς αὐγρονομικὰς εὐκαιρίας. Ὡς εἰς πανηγύρεis τῶν ἐννεαημέρων, ὅτε ἐτυναίζοντο οἱ γεωργῶντες εἰς τὴν Ρώμην ναὶ κάμουν τὰς ληψοδοσίας των, καὶ ἡ Βελή, καὶ τὰς κριτήριας ἐσχόλαζον, καὶ ἐθεωρῶνται τὰς τῶν Γεωργῶν διαφορὰς, διὰ ναὶ μὴ ἐμπυδίζωνται εἰς ἄλλας ημέρας ἀπὸ τὴν ἐργασίαντων.

Ἡ Ρωμαϊκὴ Νομοθεσία ἀπέβλεπεν οὐτιωδῶς εἰς τὴν εὐταξίαν τῆς Γεωργικῆς· καὶ ὡς τις ἡθελε κόψη ξένου δένδροι, ἐπαιδεύετο, ως ἀνδροφόνος, ἢ ληστής· ὥστε ἀποδεικνύεται τραυτάτα, ὅτι οἱ παλαιοὶ Ρωμαῖοι ἐπροτιμοῦσαν τὰς δύω αἵρετὰς τὴν Πολεμικὴν, καὶ τὴν Γεωργικὴν ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας. Οχι μόνον Ὑπατοι, ἀλλὰ καὶ Δικτάτωρ, ἡτοι ἐπὶ ρήτῳ καιρῷ αὐτοδέσποτος Μογάρχης τῆς Ρώμης, προσκαλέσθη ναὶ αὐτολάβῃ τοὺς οἴακας τῆς Διοικήσεως, ἐν ὧ ἐβαστοῦσεν εἰς χεῖράς του τὸ ἄροτρον, καὶ ἐγεωργῶτε τὸ χωράφι του. Τότε λοιπὸν καὶ ὅλη ἡ γῆ τῆς Ρωμαϊκῆς ἐξοχῆς, ἢ πεδιάδος (Campagna) ἐγεωργεῖτο, καὶ τὰ Ἑλη, ως τὸ Ἀλβανικὸν, καὶ Ποντίνον ἐξηραίνοντο, καὶ ἡ ἀφεντορία τοῦ σίτου,

καὶ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006  
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ Κ.Π.

καὶ οἵνες ἤσαν εἰς τὴν Ἀράμην ἀπὸ τὰ περίχωρά της.

Αλλ ἀφ' οὗ περὶ τὸ 267 ἐτη ἀπὸ κτίσεως τῆς  
Ρώμης διεγέρθη ζηλοτυπία τῶν Φυλάρχων (Τριβύ-  
νων) τῷ δῆμῳ κατὰ τῶν Πατρικίων, διὰ ν' ἀπακτή-  
σαν τὴν εὑρίσκουσαν τὸ λαῖον, καὶ νὰ οἰκειοποιήσῃ τὰ μεγά-  
λα αἰχμάτα, ἐπρόβαλλον νέαν μοιρασίαν τῆς γῆς,  
καὶ ἔβλαψαν τὴν ἰδιοκτησίαν, οὐ ἐποία εἴρει τὸ Θε-  
μέλιον τῆς καλῆς Γεωργικῆς· διότι ὅταν ὁ Γεωργὸς  
ὑποπτεύῃ, ὅτι ὁ καλλιεργόμενος ἀγρός τοῦ εἶναι ύπο-  
κείμενος εἰς τὸ νὰ σέρπαγῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς του, καὶ  
νὰ δοθῇ εἰς ἄλλον διὰ τῆς Διοικήσεως, ἀναμφιβό-  
λως ὄλιγον τὸν ἐπιμελεῖται, καὶ τὸν προφυλάττει·  
καὶ αὕτη η ἀγρονομικὴ διαταγὴ διεργεῖσα πολλά-  
κις μὲ κίνδυνον τῆς ἴδιας Ρώμης παρὰ τῶν φιλο-  
ταράχων Φυλάρχων, ἐστάθη πρώτη πληγὴ ἐναν-  
τίου τῆς Γεωργικῆς.

Δευτέρας δὲ καὶ τελευταῖς η ἀκόλουθος· ὅταν  
η Ῥωμαϊκὴ ἔξουσία ἐξηπλώθη εἰς τὴν Εὐρώπην,  
Αὐφρικήν, καὶ Ἀγίαν, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἔφθασαν εἰς  
ἔχεινον τὸν πλοῦτον, καὶ τρυφὴν, τῆς ὁποίας ἐδώκα-  
μεν ἀρκετὰς ἐνδείξεις διὰ τῶν εἰρημένων, οἱ κυριευ-  
θέντες τόποι διετάχθησαν ναὶ διδούν εἰς τὴν Ῥώ-  
μην ὅλας τὰς αἰναγκαίας τροφὰς εἰς τὰς χαμηλο-  
λογέρας τιμάς· 20 λίτραι ( 8 ὄκαδ. ) σιτάρι ἀ-  
τιμάτῳ 10 ἀσπρα, καὶ οἱ κόγχοι, ἥτοι πέντε φιάν-  
λαι κρατὶ, ἐπωλεῖτο 2 παράδεις, ὥστε ἥτοι περιτ-  
τὸν πλέον ναὶ χεωργῆται η Ἰταλικὴ γῆ, ὅταν ἔξω-  
θεν ἐλάτιμοι βανειν εἰς τοιαύτας ποταπὰς τιμὰς τοὺς  
καρπός· καὶ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἡμελήθη παντε-  
λῶς η Γεωργία, καὶ οἱ πρότερον καρποφόροι ἀγροὶ<sup>μετεβλήθησαν</sup> εἰς παλάτια ἔξοχῆς παμμέγιστα.

καὶ πάμπολλα, εἰς τοὺς κήπους τῶν ὄποίων ἀντὶ δένδρων καρποφόρων, καὶ χόρτων βρωτίμων ἐκαλλιεργοῦντο ἀπὸ τὴν ἀπειρίαν τῶν Ρωμαϊκῶν αἰνδραπόδων ἀνθη διάφορα, καὶ δένδρα φειδαλῆ, ἀλλ' αὐωφελῆ καὶ ἄκαρπα. Οἱ πλῦτοι ἔφερε τὴν τρυφὴν, καὶ αὕτη τὴν σχινηρίαν, καὶ τὴν παυτελῆ κατάργησιν τῆς Γεωργίας, καὶ αὕτη τὴν αδυναμίαν τῶν ἐγκατοίκων, καὶ τὸ στασιασμὸς, τὴν φθορὰν τῆς Δημοκρατίας, καὶ τὴν κατ' ὅλιγον ὅλιγον πτώσιν ἠκείου τοῦ μεγάλου Κολοσσοῦ.

Διὸς νοὲ πληροφορηθῶμεν καλύτερα εἰς τὰ ῥηθέντα, δὲν εἶναι περιττὸν νὰ παρατηρήσωμεν κατὰ παρέθεσιν τὴν παροῦσαν τῆς Κωνσταντινούπολεως Διοίκησιν, η ὁποία λαβᾶσα παρὰ τῶν Ρωμαίων αὐτὴν τὴν συνήθειαν, καὶ διωρίσασα τὰς ὑποκειμένας Ἐπαρχίας νὰ τρέψῃ τὴν Βασιλεύσταν μὲ τοῖναγκαῖς εἰς τιμᾶς πολλὰ χαμηλάς. ἕως ὅτου οἱ Σατράπαι τῶν Ἐπαρχιῶν εἶχον τὴν ταπεινὴν ὑποταγὴν, ἀπέστελλον τὰς σιτοδοσίας, καὶ χρεωδοσίας εἰς τὰς προσδιωρισμένας τιμᾶς, καὶ η Βασιλεύστα <sup>τοῦ</sup> τρεφετοὺς αὐγεωργήτους κατοίκους τῆς εἰς τὴν τιμὴν, καὶ πολυτέλειαν· τώρα δὲ, ἀφ' ἧς δηλαδὴ οἱ Σατράπαι ὅλιγον ὑπακόστι, καὶ ὑπὸ διαφόρων προφάσεις πωλῆσιν εἰς ψήλας τιμᾶς ἔξω τῆς Ἐπικρατείας τὰ γεννήματα, η Διοίκησις τῆς Βασιλεύστης αὐναγκάζεται νὰ αὐγοράζῃ ἀκριβά, καὶ νὰ τρέψῃ ὄμοιώς αὐκριβώτερα τὸν λαόν της, καὶ τὰ ἐπόμενα, πτωχία, καὶ αδυναμία, καὶ ὅλιγανδρία, ἀποτελέσματα τῆς αμελείας εἰς τὴν Γεωργικὴν φυσικώτατα.

## ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ.

**Α.** Εἰς τὰς Γεωργικὰς ἡμιποροῦν νομίσιαιρεῖσθαι εἰς γεωργικώτερα εἴδη τὰ αὐτόλουθα.

**ά.** Εἰς τὰ Γεωργικά· οἵτοι σιτάρι, βρύζαν, αραβοσίταρον, κριθάρι, βρώμην, πισοὺς, χυάμους, φακῆν, χεγχρί, ρύζι, καὶ τὰ λοιπά, ἀπὸ τὰ ὅποια ὅσα μαγειρεύονται, ὄνομαζονται ὥσπρια· ἀπὸ δὲ ταῦτα πάντα γίνονται αὐλεῦρι, ἄμυλον, ἄρτος, μερικά ποτά, μαγειρεύματα, καὶ πνεύματα, ζυμαρικά, καὶ ἄλλα.

**β.** Εἰς τὴν "Αμπελον" η σταφυλὴ εἶναι καρπὸς τοῦ κλήματος τῆς Αμπέλου, η ὅποια πρῶτον ἐγνωρίσθη εἰς τὴν Ἀσίαν, μετεφυτεύθη εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπερ διεριθαίσθη εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐκεῖθεν διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ο χυμὸς τῆς σταφυλῆς ἐπόθη πρότερον γλεῦχος, μετὰ ταῦτα ἔγινε κρασί, καὶ ἐπειτα ἐγνωρίσθη η κατασκευὴ τοῦ οἰνογάματος, οἰνοπνεύματος, καὶ ὅξειδίου. Η "Αμπελος" ἐνασχολεῖ περισσοτέρας ἐργάτας ἀπὸ τὰ γεωργικά· ἄρα συμβάλλει περισσότερον εἰς τὴν πολυανθρωπίτητα τῶν τόπων, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀναγκαῖα, ὡς ἔχεινα.

**γ.** Εἰς τοὺς Καρποὺς, τοὺς ὅποιους καὶ Ὁπόρας, καὶ κοινῶς Ὁπωρικά λέγομεν. Τὰ καλύτερα ὥπωρικά μετεφυτεύθησαν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν, τὴν Ελλάδαν, καὶ τὴν Ἀφρικὴν, καὶ διεδόθησαν διὰ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Εὐρώπην. Τὰ βερίκοκα εἶναι βλαστημα τῆς Ἡπείρου· τὰ καλύτερα ἀπίδια τῆς Νυμηνίας, τῆς Ἐλλάδος, καὶ κυρίως τῆς Ἀλεξανδρείας· η Μηδεία, Περσία, καὶ Ἀσσυρία μᾶς

ἔδωροι

ἔδωκαν τὰς λεμονιάς, καὶ κιτριάς· η Περσία, τὰ  
Περσικά μῆλα· η Καρχηδών τὰς συκᾶς, καὶ ρό-  
διάς· η Καστανία τῆς Μαγυνησίας (Ζαγορᾶς)  
τὰς καστανιάς· τὰς κερασίας η Κερασύς Πόλις  
τοῦ Πόντου· τὰ κοκκύρηλα η Ἀρμενία, καὶ Συ-  
ρία· κοιναὶ δὲ οἵτας εἰς ημᾶς αἱ ἐλαῖαι, αἴμυγδα-  
λαι, συκαμινιαὶ, καὶ αἱ μηλέαι. Πρὸς τὰ βόρεια  
μέρη ὅτου τινάς προχωρεῖ, ἄλλο τότου εὑρίσκει ὀ-  
λιγότερος τὰ ὄπωρικά. Αἱ Ἰνδίαι, καὶ η Αμερικὴ μᾶς  
διδύνειαί τῷ Εμπορίῳ πολλὰς καρπάς χρησίμας, ως  
πιπέρι, καφέν, καὶ τὰ ὄμοια, καὶ οἵτα χρησιμεύσυν  
εἰς τὴν Ιατρικήν, ως τὴν κασσίαν, καὶ ἄλλα.

**δ'. Εἰς Ξύλα.** τὰ ἄκαρπα δένδρα εἶναι περισσό-  
τερα, καὶ εύρισκονται εἰς πολλὰ μέρη πυκνά, καὶ  
συνεχῆ, ὄνομαζόμενα Δρυμοί, καὶ Δρυμῶνες· εἶναι  
δὲ πολλὰ σύναγκαῖα εἰς τὴν αὐθωπίνην ζωὴν,  
καὶ διὰ Ξυλικήν, Οἰκοδομικήν, καὶ Ναυπηγικήν,  
καὶ διὰ καύσιμον, καὶ διὰ τοὺς αἰνθρακας. Ἀλλά  
μ' ὅλα ταῦτα μήτε Διοίκησις κάμμια, μήτε καὶ χώρας  
μία ἔλαβε τὴν φροντίδα, ή νὰ φυλάξῃ τὰ τοιούτα  
δένδρα, ἀπὸ τὴν ματαίαν, ή ὀλίγον ὀφελίμην φυ-  
ράντων παρὰ τῶν κατοίκων, η νὰ μεταφυτεύσῃ ἄλ-  
λας νέας αὖτις τῶν κοπέντων· ὥστε πολλοὶ τόποι  
πρότερου σύνδενδροι κατέγνωσαν νὲ μ.η ἔχουν Ξύλα,  
καὶ αἰνθρακας, καὶ νὰ ταλαιπωρῶνται, αὐτοὺς τά-  
χα διὰ καλλιέργειαν μικροῦ χωραφίου κατέκαυσαν  
ὑλόκληρον δρυμῶνα, διὸ ὀλίγην ὀφέλειαν ἔνὸς, η  
δύω συμπολιτῶν των. Εἰς τοῦτο τὸ εἶδος αἰνάγονται  
καὶ τὰ βαρικά Ξύλα τῆς Βρασιλίας, καὶ τῶν  
Ἴνδιων, καὶ αἱ φλοιαὶ, ως τὸ κιννάμωμον, καὶ η Πα-  
ρκίσιαν φλοιαί (Κίνα) καὶ ἄλλαι· ὄμοιως καὶ τὰ  
Ἴνδικά Ξύλα, ως τὸ Σάνδαλον, κ. τ. λ. καὶ τὸ

Βρώσιμον αλευρόδενδρον, καὶ αἱ ράβδοι διὰ καπνοσύριγκας ( τζιπάκια ), καὶ ὅσαι ἐκ τούτων συμβάλλουν εἰς τὴν Ἰατρικὴν, καὶ προσέτι τὰ κόμμεα, ρητίναι, τίσσα, νάφθα, καὶ γενικῶς ὅσα τοιαῦτα ἀπὸ ἄκαρπα ξύλα, ή καὶ κάρπιμα λαμβάνουν τὴν γένεσιν τῶν, καὶ χρησιμεύουν εἰς τὸν αὐθρώπινον βίον, καὶ ἐπομένως ἀποτελοῦν Ἐυπόριον.

έ. *Eis Λιγάρι*, καὶ *Καννάβι*. η καλλιέργεια τύτων τῶν δύο χόρτων εἶναι αὐταγκαία διὰ τὰς ἐιδύματα, καὶ ἐπιπλα τῶν αὐθρώπων, καὶ διὰ τοὺς σπόρους αὐτῶν χρησιμεύοντα διὲ ἔλαια, καὶ διὰ τροφὴν πτηνῶν ὁ κανναβόσπορος· τὰ Βόρεια μέρη τῆς Εὐρώπης, καὶ ὑπὲρ πᾶντα η Ρωσσία ἔχει τὰ περισσότερα.

ς'. *Eis Καπνόν*. η μεγάλη χρῆσις, ή νοὲ εἴπω καλήτερος η κατάχρησί μας εἰς αὐτὸν τὸ φύλλον, ή εἰς καπνὸν, ή εἰς κόνιν, ή εἰς φύλλα μαστοφύλενα, εἶναι τόσον πολλὴ, ὅστε ἔχομεν αὐτάγκην νοὲ τὸ καλλιεργῶμεν μὲν ἐπιμέλειαν, καὶ νοὲ τὸ τιμήσωμεν μὲν χωριστὸν Ἀρθρον.

ζ'. *Eis Κρόκον*. τὸ χόρτον τοῦτο χρησιμεύει πολὺ εἰς αἴρτυματα φαγητῶν, καὶ εἰς βαφαῖς, καὶ τὴν Ἰατρικὴν, καὶ δαπανᾶται πολύ· ὄμοιώς καὶ ὁ Νόθος κρόκος τῆς Αἰγύπτου, ἀλλ' ὁ πρῶτος φυτεύεται, καὶ ἔχει αὐτάγκην ἀπὸ πολλὴν ἐπιμέλειαν· ὁ δὲ δεύτερος καρποφορεῖται μόνον εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τὸ λεγόμενον Ψιττακόδενδρον, καὶ Τουρκιστὶ ὄνομαζεται Ασφοῦρι.

η. *Eis Ζάχαρι*. περὶ τῆς πρώτης αἴρχης τοῦ Ζαχαροκαλάμου ἀκόμη φιλονεικοῦσιν αἱ Νῆσοι τῶν Μακάρων ( Κανάριαι ), η Ἰνδία, καὶ η Αἴγυπτος, ποία τούτων τὸ εἶχε προτέρα· ἀλλα τὰ τοιαῦτα

πρωτοτόκιας ἐνασχολοῦν μόνα τὰ περίεργα πνεύματα, καὶ δὲν ὠφελοῦν μήτε εἰς τὸ Ἐμπόριον, μήτε εἰς τὴν ζωὴν μας· αἱ δὲ Δυτικαὶ Ἰνδίαι, καὶ ἡ προτεχνής Ἀμερικῆς, ἀφ' ἧς τὸ ἔλαβον, τὸ ἐπολλαπλασίασαν, καὶ τὸ ἐκαλλιέργησαν, καὶ ἐπιμελήθησαν ναὶ κάμψην καὶ πόλιν, ὡς καλὸν τὸ Ζάχαρι διὸ ναὶ φθάσῃ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν μας τοῦ ναὶ τὸ τρώγωμεν καὶ δαπανῶμεν εἰς ποτὰ, καὶ φαγητὰ μυριότρόπως· απὸ ἀυτὰς διασταλάζεται πνεῦμα, τὸ Ῥυμ., καὶ ἡ Ταφία.

**3. Εἰς Βαμβάκια·** πολυειδῆς, καὶ μεγάλη εἶναι καὶ ἡ χρῆσις τῶν Βαμβακίων μεταξὺ τῶν αὐνθρώπων, διὸ τοῦτο καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἀσίας, Εὐρώπης, καὶ Ἀμερικῆς πλῆθος γεωργῶν ἐνασχλῆσται εἰς τὴν καλλιέργειάν των· τὸ καλήτερον γίνεται εἰς τὰς Ἰνδίας.

**4. Εἰς Χόρτα·** ἔκτος τῆς Βοτανικῆς, ἡ ὅποια ἔχεταί την φύσιν, καὶ ἐπιμελεῖται τὴν σύναξιν, καὶ τὴν αὔξησιν κυρίως τῶν χρησίμων εἰς τὴν Ἰατρικὴν χόρτων, ἡ Κηπευτικὴ εἶδος Γεωργίας, ἀπὸ τὴν ὅποιαν λαμβάνομεν πολυειδῆ χόρτας βράσιμα, ὡμαὶ, καὶ ἐψημένα, ἐνασχολεῖ πλῆθος πολὺ γεωπόνων, μάλιστα εἰς τὰ περίχωρα τῶν Μεγαλοπόλεων. Εἰς τὸ εἶδος τότε αὐτήκει καὶ ἡ ἐπιμέλεια εἰς τὴν σύναξιν τῶν αὐγρίων χόρτων, φύλλων, καρπῶν, ἡ ρίζῶν αὐτῶν, ὅσων χρησιμεύουν εἰς αρτύματα, Ἰατρικὴν, Βαπτικὴν, καὶ φαγί·

Περὶ τῶν εἰρημένων ὅλων ἡ αἱριθῆς, καὶ εἰς πλάτος ἔχηγησις εύρισκεται κατὰ Ἀρθρον εἰς τὸ ἔχης Α'. Βιβλίου, καὶ διὸ τοῦτο ἐν συντόμῳ ἔχετέθησαν ἐνταῦθα· μὲν τὸν αὐτὸν τρόπον θέλω ἐκθέσει καὶ τὰ εἴδη τῶν προσεχῶς ἀκολούθων Κεφαλαιών τοῦ

Ζωτικοῦ, καὶ Ὁρυκτικοῦ τῆς φύτεως Βασιλείου, διὰ νὰ ἀποφύγω, ὅσον τὸ δυνατὸν, τὸ ἐλάττωμα τῆς πολυλογίας.

### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ,

Περὶ Βοσκητικῆς, καὶ Θηρευτικῆς.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ  
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΓΑΝΩΝ ΤΙΜΕΡΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ  
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΧΑΘΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ  
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Θ. ΠΡΙΟΣ

**Ο**ὐτὶ η Ποιμαντικὴ εἶναι σύγχρονος μὲ τὴν Γεωργικὴν, θέλουσα η Θεῖα Γραφὴ νὰ μᾶς τὸ ἀποδεῖξῃ μᾶς ἔξιστορεῖ τοὺς δύω ψόντους τοῦ Ἀδὰμ, τὸν μὲν ποιμένα, τὸν δὲ γεωργόν. η Ποιμαντικὴ ὅμως, ὡς φύσει ἀπλουστέρα, ἐγνωρίσθη καὶ προτέρα (α), καὶ ταύτης εἰσέτι προτέρα η Κυνηγετική καὶ ἐπειδὴ αὗται αἱ δύω ἐνασχολοῦνται περὶ τὰ ζῶα, η μὲν εἰς τὰ ἄγρια, η δὲ εἰς τὰ ἥμερα, καὶ δίδουν εἰς τὸ Ἐμπόριον κρέατα, ἀλείμματα, ἔλαια, δέρματα, κόκκαλα, μαλλία, πτερά, γάλατα, βετυρά, τυρία, καὶ τὰ παρόμοια· πρέπον εἶναι νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ αὐτῶν προγυμναστικά τινα πρὸς χρῆσιν τῶν σπουδαζόντων τὸ Ἐμπόριον.

Βοσκητικὴ εἶναι η ἐπιμέλεια τῶν ημέρων ζώων, καὶ χρῆσις αὐτῶν. Θηρευτικὴ δὲ, τὸ θήρευμα τῶν ἀγρίων ζώων, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγεται καὶ τὸ κυνήγημα τῶν ἐνύδρων, ὄνομαζομένη κυρίως Ἀλιευτικὴ, καὶ ἀπλούστερον Ὁψάρευμα.

•A-

(α) Η θεῖα Γραφὴ προχρονίζουσα τὴν Ποιμαντικὴν ἀπό τὴν Γεωργικὴν, λέγει „ἐγένετο Ἄβελ ποιμὴν προβάτων, Καίγ. δὲ ἦν „ἐργαζόμενος τὴν Γῆν“.